

بررسی جایگاه سلاح های هسته ای در عرصه بین الملل

تالیف
آریا عزیزی
دانشیار ارشد حقوق بین الملل

ویراستار
سمیه غزلی

انتشارات قانون یار

۱۳۹۷

سرشناسه	عزیزی، آریا، ۱۳۳۹ -
عنوان و نام پدیدآور	بررسی جایگاه سلاح‌های هسته‌ای در عرصه بین‌الملل / تألیف آریا عزیزی؛ ویراستار سمیه غزلی.
مشخصات نشر	تهران: انتشارات قانون یار، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	۱۷۴ ص.
شابک	۹۷۸-۶۲۲-۶-۵۵-۲۷-۷
وضعیت فهرست نویسی	فیا
یادداشت	کتابنامه: ص. ۱۷۱.
موضوع	سلاح‌های هسته‌ای
موضوع	Nuclear weapons
موضوع	سلاح‌های هسته‌ای (حقوق بین‌الملل)
موضوع	(Nuclear weapons (International law
موضوع	منع گسترش سلاح‌های هسته‌ای — همکاری‌های بین‌المللی
موضوع	Nuclear nonproliferation -- International cooperation
شناسه	غزلی، سمیه، ۱۳۶۴ - ویراستار
رده بندی کتب	۱۳۹۷ ع ۲۴۶/۲۶۴
رده بندی دیویی	۳۵۵/۰۲۱
شماره کتابشناسی ملی	۵۱۳۳۴

انتشارات قانون یار

بررسی جایگاه سلاح‌های هسته‌ای در عرصه بین‌الملل

تألیف: آریا عزیزی

ویراستار: سمیه غزلی

ناشر: قانون یار

ناظر فنی: محسن فاضلی

نوبت چاپ: اول - ۱۳۹۷

شمارگان: ۱۱۰۰ جلد

قیمت: ۲۰۰۰۰ تومان

شابک: ۹۷۸-۶۲۲-۶-۵۵-۲۷-۷

مرکز پخش قانون یار: تهران، میدان انقلاب، خ منیری جاوید، پلاک ۹۲

۰۲۱۶۶۹۷۹۵۱۹

۰۲۱۶۶۹۷۹۵۲۶

فهرست مطالب

۹.....	پیشگفتار
۱۱.....	مقدمه
۱۳.....	فصل اول
۱۳.....	انواع سلاح های هسته ای و اثرات آن
۱۳.....	مبحث اول: اختتام اتم و شکافت هسته آن
۱۵.....	مبحث دوم: اختتام سلاح های هسته ای و انواع آن
۱۶.....	مبحث سوم: انواع سلاح های هسته ای
۱۶.....	گفتار اول: شکافت هسته ای و اولین نسل از سلاح های هسته ای
۱۷.....	گفتار دوم: جوش هسته ای و دومین نسل از سلاح های هسته ای
۲۰.....	گفتار سوم: بمب نوترونی، سومین نسل سلاح های هسته ای
۲۰.....	گفتار چهارم: نسل جدید سلاح های هسته ای و استراتژی امنیت ملی آمریکا
۲۵.....	فصل دوم
۲۵.....	اثرات سلاح های هسته ای
۲۵.....	مبحث اول: هیروشیما و ناگازاکی و ویرانی در شهر
۳۱.....	مبحث دوم: آثار بمب هیدروژنی و وقوع جنگ جهانی سوم
۳۵.....	مبحث سوم: پیامد های مخرب چرنوبیل
۳۷.....	قرار گرفتن در معرض تشعشعات
۳۸.....	آمار و ارقام مورد اختلاف
۳۸.....	مبحث چهارم: سلاح های کشتار جمعی، انرژی اتمی و چالش های جهانی امنیتی
۳۸.....	شناسایی و کشف انرژی
۴۰.....	آژانس بین المللی انرژی
۴۰.....	انرژی هسته ای نیاز نسل های آینده
۴۲.....	پزشکی هسته ای
۴۳.....	سال ۱۳۸۴ پایان استهلاك ۲۵ ساله
۴۵.....	سلاح هسته ای اورانیوم غنی شده
۴۶.....	یک معمای پرچالش
۴۹.....	مبحث پنجم: رژیم های کنترل تسلیحات کشتار جمعی و تکامل آن در نظام بین المللی
۵۱.....	کنفرانس های بازنگری

فصل سوم ۷۳

- اقدامات جامعه بین‌المللی در محدودیت و ممنوعیت سلاح‌های هسته‌ای ۷۳
- مبحث اول: آژانس بین‌المللی انرژی اتمی ۷۳
- دبیرخانه آژانس و وظایف آن: ۷۶
- مبحث دوم - معاهدات منعقدۀ در زمینه سلاح‌های هسته‌ای ۷۸

فصل چهارم ۷۹

- معاهدات دو جانبه درباره کاهش و محدودیت سلاح‌های هسته‌ای ۷۹
- مبحث اول: سالت ۱ (مذاکرات محدودیت تسلیحات استراتژیک): ۷۹
- مبحث دوم: سالت ۲: ۸۳
- مبحث سوم: معاهده امحای موشک‌های میان‌برد و برد کوتاه: ۸۴
- مبحث چهارم: سالت ۱ (مذاکرات کاهش تسلیحات استراتژیک): ۸۵
- مبحث پنجم: سالت ۲: ۸۸

فصل پنجم ۹۱

- معاهدات چند جانبه در خصوص سلاح‌های هسته‌ای ۹۱
- مبحث اول: معاهدات مربوط به عدم گسترش سلاح‌های هسته‌ای: ۹۱

فصل ششم ۱۰۱

- مقوله‌ای درباره سلاح هسته‌ای در کره شمالی و کشورهای دیپلماتیک ۱۰۱
- مبحث اول: لیبی ۱۰۴
- افشاگری‌های لیبی ۱۰۷
- مبحث دوم: نگرانی آمریکا و گزینه نظامی برای مقابله با برنامه هسته‌ای کره شمالی ۱۰۹
- نتیجه ۱۱۶

فصل هفتم ۱۲۵

- معاهدات مربوط به منع استقرار سلاح‌های هسته‌ای در مناطقی که تحت حاکمیت هیچ دولتی نیست ۱۲۵
- مبحث اول: معاهده قطب جنوب ۱۲۵
- مبحث دوم: معاهدات مربوط به فضای ماورای جو: ۱۲۶
- مبحث سوم: معاهده ممنوعیت استقرار سلاح‌های هسته‌ای در بستر دریا، کف و زیر اقیانوس: ۱۲۷

مبحث چهارم: معاهدات مربوط به منع استقرار سلاح های هسته ای در سایر مناطق..... ۱۲۸

فصل هشتم ۱۳۵

سایر اقدامات جامعه بین المللی ۱۳۵

مبحث اول: قطعنامه های مجمع عمومی و عرف بین المللی ۱۳۵

مبحث دوم: درخواست نظر مشورتی توسط سازمان بهداشت جهانی از دیوان بین المللی

دادگستری: ۱۴۰

مبحث چهارم: تضمین های امنیتی قدرت های هسته ای از منظر حقوق بین الملل ۱۴۷

اعطای ضمانت های منفی از طریق اعلامیه های یک جانبه ۱۴۷

بند دوم: تضمین های امنیتی در فراسوی حقوق بین الملل قرارداد ۱۵۶

بند سوم: ماهیت تضمین های امنیتی در نظم حقوق بین المللی ۱۶۰

فهرست منابع ۱۷۱

پیشگفتار

در طول تاریخ، جنگ یکی از جنبه های حیات و زندگی بشر را تشکیل می داده است و تاریخ هر قوم و ملتی، مشحون از داستانهای پیروزی و شکست است. تکامل دانش و اطلاعات بشری نیز از جمله در اختیار این قسمت از زندگی انسان قرار گرفت و به تکامل ابزار جنگی منجر شد. اگر زمانی پیروزی مدیون زور بازو و جنگاوری و شوالیه گری می داشتند با تکامل تسلیحات و اختراع ابزارهای جنگی جدید، این امکان فراهم شد که از فواصل دور، اقدام به حمله نمایند و به تدریج نیز اخلاق حاکم بر رزمندگان تغییر نمود. اوج این تکامل، اختراع سلاح هسته ای است. قدرت تخریبی بسیار زیاد و اثرات جانبی این سلاح که گاه تا بالین دراز باقی می ماند، بسیاری از اندیشمندان، حقوقدانان و دولتها را بر آن دست برد، ممنوعیت استفاده و نابودی این سلاح دست به کوشش زدند. از سوی دیگر، سرری با دارنگی هسته ای، اساس سیستم دفاعی قدرتهای هسته ای را - به ویژه در جریان جنگ سرد - تشکیل می داد و بسیاری از دولتهای غیر هسته ای نیز زیر چتر هسته ای یکی از دروازه های سیاسی قرار داشتند. به این ترتیب، در جریان نیم قرنی که از استفاده از سلاح هسته ای می گذرد، حقوق بین الملل با دو گرایش مواجه بوده است. از یک سو دولتهای دارای سلاح هسته ای می کوشیدند تا با استناد به برخی از اصول حقوق بین الملل و همچنین ادعای رجوع به خلاء حقوقی، مشروعیت کاربرد سلاح هسته ای را توجیه نمایند و از سوی دیگر، برخی دولتها سعی داشتند تا با استناد به دیگر قواعد بین الملل، استفاده از آن را مغایر این حقوق نشان دهند. خاتمه جنگ سرد و فروپاشی بلوک شرق، این امکان را فراهم آورد تا دولتهای موافق ممنوعیت استفاده از سلاح هسته ای، این مساله را به رکن قضایی سازمان ملل متحد ارجاع کنند و خواستار نظریه حقوقی این رکن شوند. به این ترتیب این امکان فراهم آمد تا در مرجعی بین المللی، با دیدگاهی حقوقی به این مساله نگریسته شود.

دولت‌های بسیاری برای دفاع از موضع خود در دیوان گرد آمدند و سرانجام دیوان بین‌المللی دادگستری در هشتم ژوئیه ۱۹۹۶ اقدام به صدور نظریه مشورتی نمود. در این کتاب خواهیم کوشید تا کوشش‌های ۵۰ ساله دولت‌ها و نظریه مشورتی فوق را مورد بررسی قرار دهیم.

www.ketab.ir